

UZUPEŁNIA ZESPÓŁ NADZORUJĄCY

KOD UCZNI

--	--	--

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

*miejsce
na naklejkę
z kodem*

**EGZAMIN
W KLASIE TRZECIEJ GIMNAZJUM
CZĘŚĆ HUMANISTYCZNA
HISTORIA I WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE**

Instrukcja dla ucznia

1. Sprawdź, czy zestaw egzaminacyjny zawiera 15 stron i 20 zadań. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś nauczycielowi.
2. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
3. Wszystkie zadania rozwiązuje długopisem lub piórem.
4. Do niektórych zadań podane są cztery odpowiedzi: A, B, C, D. Tylko jedna z nich jest poprawna. Wybierz ją i zaznacz znakiem **X**, np.:

X

B.

C.

D.

5. Jeśli się pomylisz, otocz znak **X** kółkiem i zaznacz inną odpowiedź, np.:

X

B.

X

D.

6. Do niektórych zadań podane są dwie odpowiedzi:

A

B

lub

TAK

NIE

Tylko jedna z nich jest prawdziwa. Wybierz ją i zaznacz znakiem **X**, np.:

X

B

lub

TAK

~~NIE~~

7. Pozostałe zadania wykonuj zgodnie z poleceniami. Rozwiązania zadań zapisuj czytelnie i starannie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.

8. Na ostatniej stronie znajduje się **Brudnopis**, z którego możesz skorzystać. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.

Powodzenia!

KWIECIEŃ 2014

**Czas pracy:
do 80 minut**

GH-H8-142

Przeczytaj tekst i wykonaj zadanie 1.

W Atenach najważniejsze decyzje podejmowano na Zgromadzeniu Ludowym. Każdy obywatel mógł wypowiadać się osobiście. Wobec polityka, który wydawał się niebezpieczny dla ustroju, stosowano sąd skorupkowy.

Na podstawie: *Mala encyklopedia kultury antycznej*, pod red. Z. Piszczka.

Zadanie 1. (0–2)

Oceń prawdziwość zdań. Zaznacz TAK lub NIE.

1.	Podczas obrad Zgromadzenia Ludowego prawo głosu miał każdy obywatel Aten.	TAK	NIE
2.	Sąd skorupkowy stosowano wobec polityków, którzy zagrażali ustrojowi państwa.	TAK	NIE

Na podstawie ilustracji wykonaj zadanie 2.

Źródło: *Wielki encyklopedyczny atlas świata*, t.1.

Zadanie 2. (0–1)

Dokończ zdanie odpowiednim wyrazem z ramki. Wpisz literę A lub B.

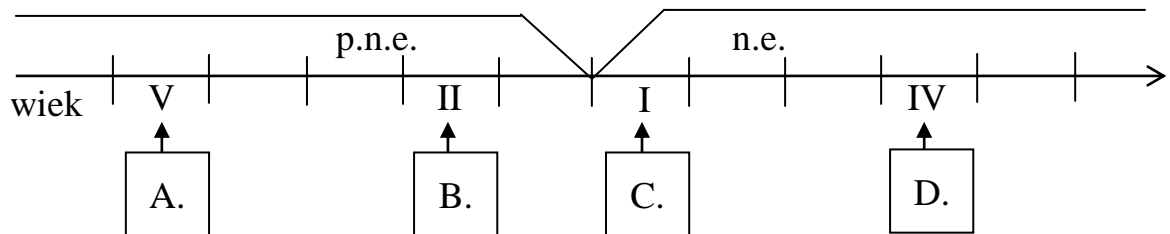
Przedstawiona na ilustracji budowla jest charakterystyczna dla cywilizacji _____.

greckiej	A
----------	---

rzymskiej	B
-----------	---

Zadanie 3. (0–1)**Dokończ zdanie. Zaznacz poprawną odpowiedź.**

Wiek, w którym żył i głosił swoją naukę Jezus Chrystus, oznaczono literą

Zadanie 4. (0–2)**Uporządkuj wydarzenia historyczne zgodnie z kolejnością chronologiczną.****Wpisz do tabeli odpowiednią literę A lub B, lub C.**

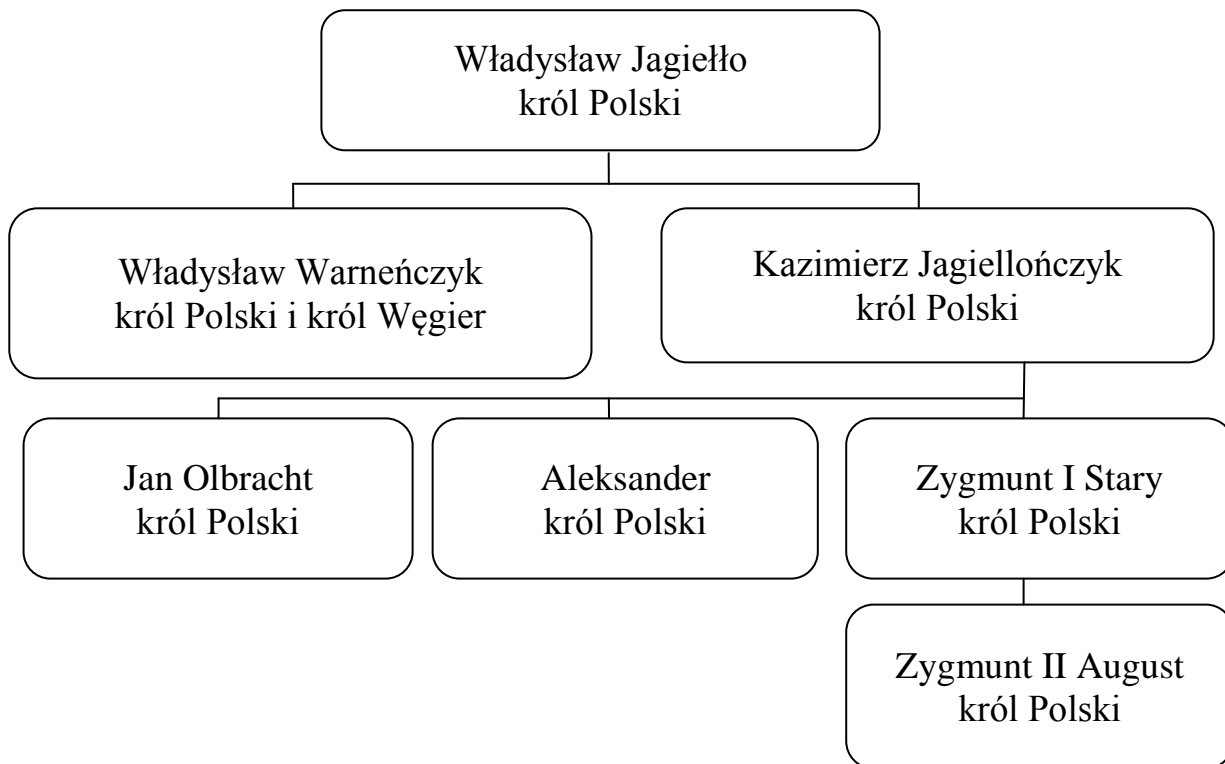
1.	Wydarzenie chronologicznie pierwsze	
2.	Wydarzenie chronologicznie trzecie	

koronacja Bolesława Chrobrego	A
-------------------------------	---

podział Polski na dzielnice	B
-----------------------------	---

przyjęcie chrztu przez Mieszka I	C
----------------------------------	---

Zapoznaj się z tablicą genealogiczną i wykonaj zadanie 5.

Na podstawie: M. Trąba, L. Bielski, *Poczet królów i książąt polskich*.

Zadanie 5. (0–3)

Uzupełnij zdania informacjami z ramek. Wpisz w każdą lukę odpowiednią literę.

1. Królem Polski i Węgier był _____.

Władysław Warneńczyk	A
-------------------------	---

Kazimierz Jagiellończyk	B
----------------------------	---

2. Władysław Jagiełło miał dwóch synów _____.

Kazimierza i Zygmunta	C
--------------------------	---

Władysława i Kazimierza	D
----------------------------	---

3. Zygmunt II August był wnukiem _____.

Władysława Warneńczyka	E
---------------------------	---

Kazimierza Jagiellończyka	F
------------------------------	---

Na podstawie ilustracji wykonaj zadanie 6.

Źródło: <http://katalog.muzeum.krakow.pl/>

Zadanie 6. (0–1)

Dokończ zdanie odpowiednim wyrazem z ramki. Wpisz literę A lub B.

Ilustracja przedstawia średniowieczną grupę społeczną należącą do stanu _____.

mieszczańskiego	A
-----------------	---

duchownego	B
------------	---

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania 7. i 8.

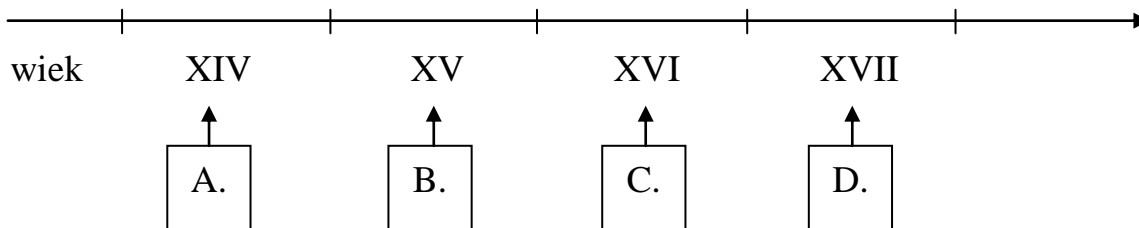
W Niemczech istniało wiele powodów do wystąpień antyreligijnych. Marcin Luter w 1517 roku wystąpił z programem reformy. Na drzwiach kościoła w Wittenberdze przybito jego 95 tez, które dowodziły niezgodności handlu odpustami z nauką Chrystusa.

Na podstawie: M. Borucki, *Historia powszechna do 2004 roku*.

Zadanie 7. (0–1)

Dokończ zdanie. Zaznacz poprawną odpowiedź.

Wiek, w którym Marcin Luter ogłosił program reformy Kościoła, oznaczono na taśmie chronologicznej literą

Zadanie 8. (0–1)

Dokończ zdanie odpowiednią informacją z ramki. Wpisz literę A lub B.

Marcin Luter wystąpił przeciwko _____.

nauce Chrystusa	A
-----------------	---

sprzedaży odpustów	B
--------------------	---

Na podstawie ilustracji wykonaj zadanie 9.

Źródło: <http://www.matkikosciola.com.pl/>

Zadanie 9. (0–1)

Uzupełnij zdanie odpowiednią informacją z ramki. Wpisz literę A lub B.

O barokowym stylu budowli przedstawionej na ilustracji świadczy _____.

bogactwo elementów dekoracyjnych	A
----------------------------------	---

brak elementów dekoracyjnych	B
------------------------------	---

Przeczytaj tekst i wykonaj zadanie 10.

Karol X Gustaw, wykorzystując jako pretekst używanie przez Jana Kazimierza tytułu króla Szwecji, uderzył w 1655 r. na Wielkopolskę i Litwę. Dwa główne powody skłoniły go do rozpoczęcia napaści. Pierwszym była militarna słabość Rzeczypospolitej, drugim chęć opanowania portów nad Bałtykiem.

Na podstawie: *Historia Polski*, pod red. B. Kaczorowskiego.

Zadanie 10. (0–3)

Uzupełnij zdania informacjami z ramek. Wpisz w każdą lukę odpowiednią literę.

1. Karol X Gustaw nie chciał, aby Jan Kazimierz używał tytułu króla _____.

Polski	A
--------	---

Szwecji	B
---------	---

2. Opisana w tekście wojna rozpoczęła się od ataku wrogów Polski na _____.

wybrzeże Bałtyku	C
------------------	---

Wielkopolskę i Litwę	D
----------------------	---

3. Szwecja dążyła do _____.

zajęcia polskich portów nad Bałtykiem	E
---------------------------------------	---

zawarcia przymierza militarnego z Polską	F
--	---

Przeczytaj tekst i wykonaj zadanie 11.

W 1776 r. ogłoszono niepodległość 13 kolonii angielskich, które przyjęły nazwę Stany Zjednoczone Ameryki. W 1787 r. została uchwalona konstytucja, na mocy której władza ustawodawcza należała do Kongresu, a władza wykonawcza do prezydenta. W 1789 r. na pierwszego prezydenta został wybrany Jerzy Waszyngton.

Na podstawie: M. Borucki, *Historia powszechna do 2004 roku*.

Zadanie 11. (0–3)

Uzupełnij zdania informacjami z ramek. Wpisz w każdą lukę odpowiednią literę.

1. Konstytucję Stanów Zjednoczonych Ameryki uchwalono po _____.

ogłoszeniu niepodległości	A
------------------------------	---

wyborach prezydenckich	B
---------------------------	---

2. Kongres w Stanach Zjednoczonych Ameryki sprawuje władzę _____.

wykonawczą	C
------------	---

ustawodawczą	D
--------------	---

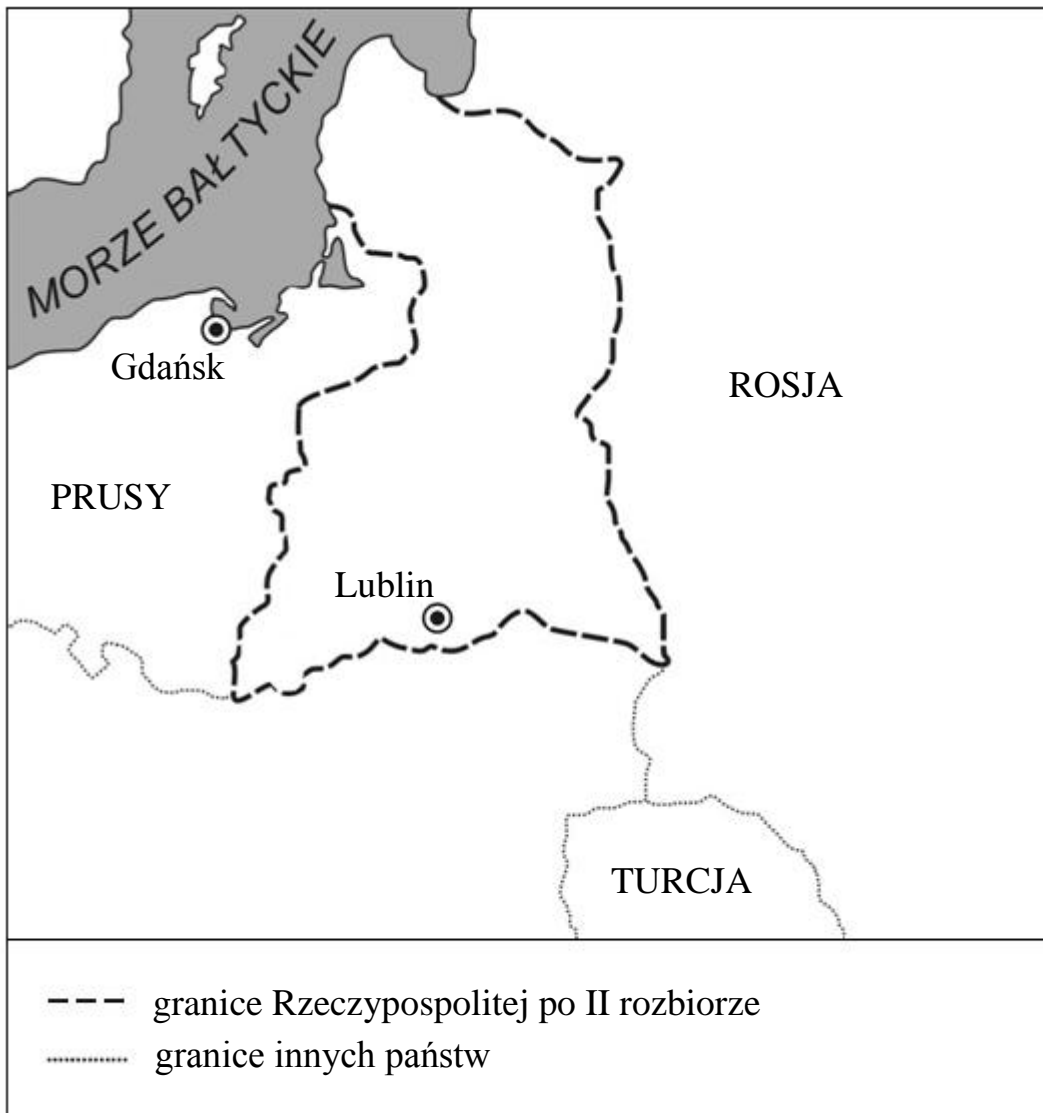
3. Pierwszego prezydenta Stanów Zjednoczonych Ameryki wybrano w _____ wieku.

XVII	E
------	---

XVIII	F
-------	---

Na podstawie mapy wykonaj zadania 12. i 13.

Rzeczpospolita po II rozbiorze (1793 r.)

Na podstawie: N. Davies, *Boże igrzysko. Historia Polski*.

Zadanie 12. (0–1)

Zaznacz poprawną odpowiedź.

Drugi rozbiór Rzeczypospolitej nastąpił w

- A. I połowie XVII wieku.
- B. II połowie XVII wieku.
- C. I połowie XVIII wieku.
- D. II połowie XVIII wieku.

Zadanie 13. (0–2)**Oceń prawdziwość zdań. Zaznacz TAK lub NIE.**

1.	Po II rozbiorze Gdańsk znajdował się w granicach Polski.	TAK	NIE
2.	Po 1793 r. Lublin znajdował się w granicach Polski.	TAK	NIE

Przeczytaj tekst i wykonaj zadanie 14.

W 1876 roku po raz pierwszy zadzwieczał dzwonek telefonu Aleksandra Grahama Bella. W XIX wieku narodziła się także fotografia, film i telegraf bez drutu, czyli radio.

Na podstawie: *Zarys historii Europy. Wiek XIX*, pod red. T.C.W. Blanninga.

Zadanie 14. (0–1)**Dokończ zdanie odpowiednią informacją z ramki. Wpisz literę A lub B.**

Zbudowany w XIX wieku wynalazek, który służy ludziom do rozmowy, to _____.

film	A
------	---

telefon	B
---------	---

Przeczytaj tekst i wykonaj zadanie 15.

Na początku XX wieku Rosja znalazła się w przeciwnym niż Niemcy i Austro-Węgry bloku militarnym. Polacy mieli nadzieję, że konflikt między zaborcami będzie sprzyjał odbudowie państwa polskiego.

Na podstawie: M. Borucki, *Historia Polski do 2005 roku*.

Zadanie 15. (0–2)**Oceń prawdziwość zdań. Zaznacz TAK lub NIE.**

1.	Na początku XX wieku Rosja i Niemcy wystąpiły przeciw Austro-Węgrom.	TAK	NIE
2.	Spór między zaborcami dawał Polakom szansę na odzyskanie niepodległości.	TAK	NIE

Zadanie 16. (0–2)

**Uporządkuj wydarzenia historyczne zgodnie z kolejnością chronologiczną.
Wpisz do tabeli odpowiednio literę A lub B, lub C.**

1.	Wydarzenie chronologicznie pierwsze	
2.	Wydarzenie chronologicznie trzecie	

wybuch I wojny światowej (1914)	A
---------------------------------	---

rewolucja lutowa w Rosji (1917)	B
---------------------------------	---

rewolucja październikowa w Rosji (1917)	C
---	---

Na podstawie ilustracji i opisu wykonaj zadanie 17.

<http://www.solidarnosc.org.pl>, <http://www.psl.org.pl/>, <http://www.fundacja-sloneczko.pl>

Zadanie 17. (0–2)

Przyporządkuj opisowi właściwą ilustrację. Wpisz do tabeli odpowiednio literę A lub B, lub C.

1.	Ogólnopolski związek zawodowy założony dla obrony praw pracowniczych.	
2.	Organizacja pomagająca osobom niepełnosprawnym w pozyskiwaniu środków potrzebnych na rehabilitację i leczenie.	

Przeczytaj tekst ulotki wyborczej i wykonaj zadania 18. i 19.

Szanowni Państwo,

Wasz czynny udział w wyborach samorządowych pozwoli ludziom odpowiedzialnym i uczciwym zasiąść we władzach naszego miasta. Chciałbym godnie reprezentować mieszkańców naszego osiedla w Radzie Miasta, dlatego proszę o Państwa głos.

Jan Kowalik

Zadanie 18. (0–1)

Uzupełnij zdanie odpowiednią informacją z ramki. Wpisz literę A lub B.

Autor ulotki ____.

zachęca czytelnika do udziału w wyborach	A
--	---

zniechęca czytelnika do udziału w wyborach	B
--	---

Zadanie 19. (0–1)

Uzupełnij zdanie odpowiednim wyrazem z ramki. Wpisz literę A lub B.

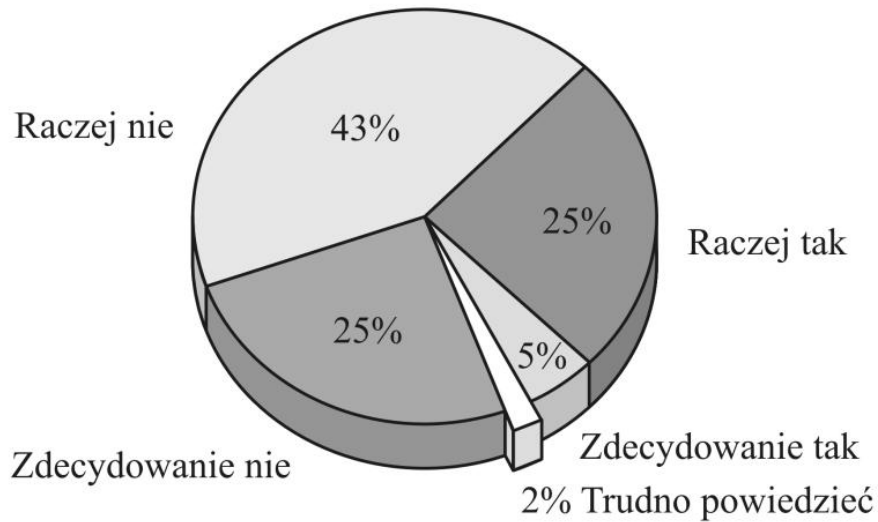
Jan Kowalik chce zostać ____.

posłem	A
--------	---

radnym	B
--------	---

Zapoznaj się z wykresem i wykonaj zadanie 20.

**CZY, PANA/PANI ZDANIEM, LUDZIE TACY JAK PAN/PANI
MAJĄ WPŁYW NA SPRAWY KRAJU?**

Na podstawie: Komunikat z badań CBOS.

Zadanie 20. (0–2)

Oceń prawdziwość zdań. Zaznacz TAK lub NIE.

1.	25% badanych uważa zdecydowanie, że nie ma wpływu na sprawy kraju.	TAK	NIE
2.	5% badanych nie wie, czy ma wpływ na sprawy kraju.	TAK	NIE

